

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter facto examine electio, collatio, seu institutio beneficiorum
parochialium facienda. §. 6

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

Verum si summus Pontifex noluerit colligantem subrogare, vel ius demortui in alium transferre, affirmat Garcia 9. part. de benef. cap. 2. n. 170. locum esse concursus, & sic decum esse à sacra concilii congregatione; tamen electo, & iudicato magis idoneo collatio facienda non fit, sed expectandus finis litis, vel recurrendum ad Papam: & licet intra quadrimestre non recurratur, non obinde fit deuolutio; quia parochialis ratione litis non erat Pontifici reseruata, Ceterum hoc dictum Garcia mihi non probatur: nam vt bene Gonzalez *supradicto loco*, arguit concilium de prouisione beneficii, non de subrogatione loquitur. At durante lite, et ipsemet Garcia facitur, non est locus prouisioni, sed solum subrogationi. Ergo examen concursus ad prouisionem ordinatum non potest in beneficio litigioso locum habere. Præterea ex constitutione Pij V. sæpe relata, constat factò examine parochiarum, quarum collatio ad Episcopum pertinere, debet intra semestre fieri, pertinentium vero ad alios debere electionem dignioris intra quadrimestre fieri, illique significari: sed ipsemet Garcia concedit, & bene; in parochialibus litigiosis non posse electo beneficium ab ordinario concedi, neque obligatum esse electionem Pontifici intra quadrimestre significare. Ergo signum electi, concilium non intendisse in iis litigiosis concursum fieri. Neque obstat decisio sacre congregationi, quæ debet intelligi de litigio, non super beneficio, sed super ius præsentandi ad illud iuxta decisionem relatum ab ipso. *Garc. dicto cap. 1. num. 159. quod litigium non impedit ordinarij examen, & prouisionem, si sit in possessione examinandi, & conferendi, quia non propriè facit beneficium litigiosum, cum non sit lis inter ipsos beneficiarios.*

9 Octauo cessat concursus in beneficiis parochialibus monasterio subiectis, seu annexis, vel de eius mensa; tamen si per seculares, & vicarios perpetuos administrantur; quia in iis beneficiis monasterium nominat æque ac patronus laicus & Episcopo competit sine concursu nominatum approbare, vel reprobare, vt optime tradit Rota apud Farinac. in nouissimis tom. 1. de decis. 102. Gonzalez. gloss. 6. n. 162. Garcia 9. part. de benef. c. 2. n. 197. Barbosa 3. part. de potest. episc. alleg. 90. n. 31. & colligitur clarè ex c. 1. de capellis monach.

10 Nono cessat concursus in vicariis perpetuis vniuersitatis Ecclesie, vel beneficio seculari, quia ratione vniuersitatis ritulus extinguitur, & vicario non competit propriè cura, sed rectori Ecclesie, beneficii, cui est vicaria vnita. Secus vero dicendum esset, cum vicaria perpetua per se esset, & vicarius non solum exercitium, sed habitum curæ haberet: sic alijs relatis Garcia 9. part. de benef. c. 2. à num. 289. Riccius praxi fori Ecclesiæ. resol. 358. n. 1. *vers. secundo.* Barbosa allegat. 60. num. 32. Signum autem ad cognoscendum in vicariatum translatam esse omnem curam, tam quoad actum, quam quoad habitum, est, si vicario omnes beneficii fructus applicati sint, tamen si sub onere soluendi pensionem, & contra dicendum est, si fructus beneficii alteri sint applicati, & vicario datur pensio. Vide Rotam apud Farinac. in nouissimis tom. 2. p. d. decis. 710.

11 Decimo cessat concursus in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferuntur. Tum quia hæc non solent in perpetuum concedi, sed solum ad tempus. Tum quia ad nominationem monasterij conferuntur: sic tenent, & decumque referunt Gonzalez gloss. 6. n. 162. Garcia 9. part. de benef. c. 2. n. 197. Aloysius Riccius praxi fori Ecclesiæ. decis. 421. in 1. dit. & resol. 358. in 2. edit. Barbosa de potest. episc. allegat. 60. n. 33.

12 Undecimo cessat concursus, etiam si supradicta beneficia regularia solita sunt secularibus commendari ob eandem rationem: & tradit decum à sacra congregatione, *Garc. supra n. 199. Barbosa n. 34. & in declarat. conel. ad dictum c. 18. vers. octauo.*

13 Duodecimo cessat concursus, si parochialis adeo ex qui redditus fuerit, vt totius huius examinationis operam non ferat: aut nemo sit qui se examini per concursum querat subiacere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperuntur, faciliè grauioribus rixæ, ac tumultus possint excitari. Quia tali casu potest ordinari, si pro sua conscientia, cum deputatorum consilio, ita expedire arbitretur, hæc forma concursus omnia aliud examen, ceteris tamen seruatis, adhibere: sic concilium dicto cap. 18. in fine. Gonzalez. gloss. 6. n. 139. Aloysius Riccius resolut. 358. in fine. Barbosa 3. part. alleg. 60. n. 38.

14 Decimo tertio cessat concursus in parochialibus; in quibus seruatus non est ordo examini, & aliorum, quæ à concilio dicta *sess. 24. c. 18. de reform.* præscribuntur. Quia ratione huius negligentie Pontifici reseruatur, ita vt Episcopus, & Archiepiscopus non se possint intromittere in eorum collatione, etiam si aliàs beneficia de ipsorum collatione essentissimo nec possint examen præterire tanquam de alijs reseruatis, quia non solum quoad collationem, sed etiam quoad examinem Pontifici deuoluntur, illique sunt reseruata: constat ex constitutione Pij V. 32. sæpe relata & notauit Gonz. gl. 6. n. 124. Quod si ad alios præter Episcopum, seu Archiepiscopum, quibus examen facere competeat, collatio beneficiorum pertinet, poterunt, omnia forma huius examinis beneficia conferre: quia absque sua culpa non debent potestate conferendi priuari, colligitur ex di-

cta constitutione, *vers. seu eorum, quibus ius conferendi, & notauit Gonzalez sup. num. 126. Garcia de benef. 9. part. c. 2. num. 152.*

S. VI.

Qualiter factò examine electio, collatio, seu institutio beneficiorum parochialium facienda sit.

- 1 Quid statuerit concilium.
- 2 An reperitis pluribus æque dignis possit Episcopus eligere quem maluerit, vel an electio remittenda sit collatori? Verus est Episcopo competere.
- 3 Idem est seruandum in beneficiis patronatus Ecclesiæ, si institutio ab alio quam ab Episcopo est facienda.
- 4 Si patronatus Ecclesiæ minus dignum eligat, non tenetur Episcopus eum instituire. Subiicitur, si clare constet, quod ante sententiam non est præsumendum.
- 5 Quid dicendum, cum electio non fuit facta legitime, prouisione Apostolica subsistet? Negatiue est respondendum.
- 6 Qualiter tibi prouidere poteris, si ab examinatorebus in reprobatione, vel ab ordinario in electione te sentias grauatam? A relatione examinatorebus in beneficiis parochialibus nulla datur deuolutio, aut appellatio.
- 7 A relatione examinatorebus in beneficiis simplicibus datur appellatio, deuolutio, & suspensio.
- 8 Interdicta est appellatio à relatione examinatorebus in parochialibus, quæ per concursum prouidentur.
- 9 Ab electione mala ordinarij dari appellatio deuolutio præstetur.
- 10 Quid faciendum, cum causa deuoluta est ad superiorem?

1 IN beneficiis à iure patronatus exemptis electio dignioris Episcopo competit, cui ipse, vel alius ad quem collatio pertinet, conferre beneficium debet. Si vero iuris patronatus Ecclesiæ fuerit, & institutio ad Episcopum, & non alium pertinet, is quem patronatus digniorum inter probatos ab examinatorebus iudicabit, Episcopo præsentare tenetur, vt ab eo instituat: cum vero institutio ab alio, quam ab Episcopo erit facienda, tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet ad quem institutio spectat. Quod si ius patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis examinari, & non nisi idoneus reprobatus fuerit admitti. Neque cuiquam alicui, quam uis prædictis examinatis, & ab examinatorebus approbatus, iuxta supradictam regulam de Ecclesia prouideatur, nec prædictorum examinatorebus relationem, quominus executionem habeat, illa deuolutio, aut appellatio etiam ad sedem apostolicam, sine eiusdem sedis legatos, aut vicelegatos, aut nuntios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primate, vel Patriarchas interposita impediat, aut suspendat. Alias prouisiones omnes, seu institutiones præter supradictam formam sacre subreptitiue esse censentur, non obstantibus, &c. Sic concilium Trident. *sess. 24. cap. 18. de reform.* cuius decretum Pius V. in sua dicta *constitut. 32.* quæ incipit in *conferendis*, confirmauit, & approbavit, addidit eas prouisiones, sibi sedique Apostolicæ, seu eius, quibus ius conferendi competit, reseruare. Ex quibus uerbis manifestè constat in beneficiis exemptis à patronatu Episcopo competere ex approbatis eligere digniorem, cui ipse, vel Pontifex, vel alius ad quem de iure collatio pertinet, debet beneficium conferre.

2 Dubium tamen est; an reperitis pluribus æque idoneis possit Episcopus vnus ex illis eligere, cui sit necessario collatio facienda, vel potius debeat collatori omnes illos proponere, vt ipse qui maluerit conferat? Videtur collatori hoc remittendum esse; quia Episcopo solum conceditur à concilio, vt ex approbatis eligat digniorem. Ergo si plures reperiantur æque digni, illos debet Episcopus eligere. Alias non electio iuriam facit reiectis, cum reiciantur ab electione vt minus digni, cum tamen non sint, & electus eligatur vt dignior, cum tamen omnibus dignior non sit. Fauetque huic modo dicendi congregatio concilij, prout refert Garcia 9. part. de benef. c. 2. n. 149. ibi; ordinarij debet eligere magis idoneos, ac postea Abbati relinquere, vt ex electis qui maluerit curam conferat. Expecto uerbum, debet eligere magis idoneos, quasi iudicans non esse, in potestate ordinarij vnus eligere, cum plures magis idonei reperiantur.

Cæterum tenendum est cum ipso Garcia dicta 9. part. de benef. cap. 2. num. 150. posse Episcopum eligere ex duobus æque idoneis, qui sibi placuerit. Et ratio uideretur manifesta; quia Episcopo competit electio illius, cui beneficium est conferendum: sed beneficium duobus conferri non potest, sed vni tantum. Ergo huius electio Episcopo competit. Ergo data paritate duorum penes Episcopum erit eligere, quem maluerit. Neque qui eligatur, vt dignior possit, sed negatiue, hoc est, quo nullus alius dignior sit. Quod si aliquando plures æque idonei reperiantur, & Episcopus omnes illos eligat, penes collatorem erit conferre

conferte cui maluerit: & in hoc casu loquitur sacra concilij congregatio.

Idem seruandum est in beneficiis patronatus Ecclesiasticis, si institutio ab alio, quam ab Episcopo sit facienda: cum enim Episcopo tantum competat ex dignis eligere digniorem, quem patronus ei presentare debet, ad quem institutio spectat: si contingat duos aequè idoneos reperiri, Episcopus eligere poterit, quem maluerit. Quia est omnino eadem ratio, At si institutio Episcopo competit, & patronis Ecclesiasticis electio, ad patronos pertinet eligere ex duobus aequè idoneis, quis sit institutus: sic Nauar. *cons. 6. de iure patron. in 1. edit. Azor. 2. p. instit. moral. lib. 6. c. 2. q. 15. Garc. 9. part. de benefic. c. 2. n. 266. referatque à sacra congregatione decisum.*

Difficultas autem est, si contingat patronos Ecclesiasticos minus dignum ex approbatis eligere, teneatur Episcopus illum institueret? Negatiuè respondo, si id manifestè constaret. Quia talis electio, vt pote contra formam à concilio præscriptam, nulla est, non igitur illam potest subicqui institutio. At quia id constare nequaquam potest, quousque per iudicem appellationis declaratur, existimo obligatum esse Episcopum quemcumque ex approbatis patronos elegerit instituire: quia ante sententiam semper præsumere debet patronum elegisse digniorem. Neque ex eo quod reiectus appellauerit à mala electione facta, impedire potest electi institutionem: quia non obinde collat electum esse minus dignum: cito contra videatur tenere Garcia. *9. part. de benefic. cap. 2. n. 269.*

Sed quid dicendum, cum electio non fuit facta legitime: eo quod examen non fuit cum tribus examinadoribus synodalibus, vel termino edicti transacto; & aliis qualitatibus necessariis prouisione Apostolica impetrata virtute huius electionis subsistere videtur subsistere posse. Quia Pontifex prouidet beneficium cum clausula, etiam si alias specialiter, vel generaliter referatum existat. Ergo prouidet beneficium, etiam si ob malam electionem deuo libi referatum esset: ac proinde impedimentum, quod prouenit ex non seruata forma concilij, virtute illius clausulae sublatur videtur. Deinde Pontifex beneficium tibi confert contentus testimonio ordinarij declarantis seruatum fuisse formam concilij, & vt pote digniorem inter approbatos elegisse. Ergo cum verum sit ordinarij testimonium, veta erit collatio in ipso fundata.

Ceterum tenendum est subrepticium, & inualidam esse hanc collationem; quia Pontifex in tantum beneficium tibi confert, quatenus præsinit in tui electione formam concilij seruatum esse, & quæ de causa ipse Pontifex in proemio prouisionis hoc declarat dicens, Nos tibi, quia dilectis filiis examinadoribus in synodo diocesana, iuxta formam concilij Tridentini deputatis seruata forma concilij huiusmodi in concursu aliorum examinatus, & idoneus reperitus, & testimonio ordinarij de vita, & moribus prædictis, ac idoneitate commendatis, &c. Si ergo concilij forma seruata non est, gratia Pontificis nulla erit. Deinde concilium omnes prouisiones, collationes, seu institutiones factas præter formam ibidem præscriptam, subrepticium esse declarat, sed locutum fuerat concilium de beneficiis tam referatis, quam non referatis, tam de prouisione ordinarij, quam Pontificia. Ergo prouisiones Pontificie, in quibus non fuit forma concilij seruata, subrepticia sunt, & ita tenet Garcia. *9. p. de benefic. 2. n. 367.*

Neque obstat ratio dubitandi. Non enim Pontifex prouidet tibi beneficium referatum ex non seruata forma concilij: quidem potius tibi prouidet, qui præsupponit seruatum esse, & testimonium ordinarij non solum verum esse, sed legitime esse datum. Cum autem ponamus non fuisse legitime datum, quia concilij forma seruata non fuit, contra voluntatem Pontificis erit talis prouisio, ac proinde subrepticia, & nulla.

Rursus inquires, qualiter tibi prouideret poteris, si te ab examinadoribus in reprobatione, vel ab ordinario in electione sentias grauatum?

Respondo remedium esse appellationem interponere ad superiorem: illis in casibus, in quibus interponi potest. Quare videndum est qui hi sine. Constat ex Trident. *sess. 24. cap. 18. à relatione examinadorum in beneficiis parochialibus nullam posse dari deuolutionem, aut appellationem; ibi; nec prædictorum examinadorum relationem, quominus executionem habeat, vlla deuolutio, aut appellatio etiam ad sedem apostolicam, &c. interposita impediat, aut suspendat. Expendo verbum deuolutio vlla, quod manifestè indicat non solum de appellatione suspensiuâ, sed etiam deuolutiuâ esse intelligendum: & ita tradit alijs relatis Garcia *9. p. de benefic. cap. 2. num. 242. Et ratio videtur manifesta. Nam ex constitutione Pij V. sæpè relata, à mala ordinarij electione datur appellatio non suspensiuâ, sed deuolutiuâ. Ergo prohibens concilium appellationem à relatione examinadorum, de appellatione deuolutiuâ fuit locutum. Neque obstant aliquæ declarationes sacre congregationis reatæ à Garcia *supra num. 245.* dicentes à reprobatione examinadorum dari appellationem ad effectum deuolutiuum, non suspensiuum. Nam vt bene ipse Garcia explicat, intelligenda sunt quoad effectum tollendi infamiam, & notam, quæ ex**

reprobatione reprobo prouenit: ad hunc enim effectum potest reprobatus appellare. Non autem ad effectum infringendi electionem ordinarij, & obtinendi beneficij possessionem: imo Garcia placet non solum posse interponere appellationem coram superiore ordinarij ad supradictum effectum, sed etiam coram ipso ordinario: si ipse examinadoribus in suffragio non accessit: quia appellat ab examinadoribus Episcopo inferioribus. Quod non credo; quia examinadores cum ordinario idem tribunal constituunt, & nomine ipsius ordinarij suffragia ferunt. Aliàs à reprobatione examinadorum in beneficiis simplicibus, & in beneficiis iuris patronatus dari posset appellatio ad ordinarij, quod est alienum à praxi recepta.

Dixi à relatione examinadorum quoad effectum infringendi electionem, & obtinendi beneficij prouisionem nullam dari posse appellationem etiam deuolutiuam in beneficiis parochialibus, vt tacite insinuarem aliud esse dicendum de beneficiis simplicibus. Nam de iis non loquitur supradictus textus concilij. Quare si contingat ab examinadoribus de beneficio simplici prouisionem examinari, & reprobari, ab hac reprobatione appellare potest, & habet hæc appellatio non solum effectum deuolutiuum, sed suspensiuum iuxta naturam appellationis, quia nullibi contrarium cauetur, & docet Gonzalez *gloss. 9. annotat. contra nullitatem. num. 184. 185. & 209. Garcia dicto cap. 2. n. 244.*

Sed an in omnibus parochialibus interdicta sit appellatio à relatione examinadorum, dubitatione non caret. Quia concilium postquam de parochialibus omnibus fuerat locutum, etiam de illis, quæ sunt iuris patronatus laicorum subdit. Nec prædictorum examinadorum relationem vlla deuolutio, aut appellatio interposita impediat, aut suspendat, quominus executionem habeat. Ergo aequè in omnibus parochialibus est appellatio à relatione examinadorum interdicta. Nihilominus vetius videtur limitandum esse ad parochiales, quæ per concursum prouidentur. Quia in his solum potest appellatio impedire, & suspendere prouisionem cum iniuria, & damno competitorum, ad quod vitandum interdicitur appellatio. Quare in beneficiis patronatus laici vbi vnus est presentatus, hæc ratio non procedit. Vnde potest appellatio interponi à reprobatione examinadorum. Nam cum presentato ius sit questum ex presentatione, non debet illud irreparabiliter pendere ex probatione examinadorum, præcipue cum nulli alteri ius sit questum. Garcia *9. p. de benefic. c. 2. n. 245.*

Verum etiam à relatione examinadorum in beneficiis parochialibus per concursum prouisionis nulla detur appellatio etiam deuolutiuâ; at ab electione mala ordinarij dari optime potest, constat ex suprad. *const. 32. Pij V. voss. not. autem.* Quare si te sentis grauatum, eo quod ab examinadoribus absolute approbatus, alius minus idoneus fuerit electus, poteris ab hac electione appellare, & electum ad nouum examen prouocare coram iudice appellatiouis; quæ appellatio est electionis executionem non suspendat, deuoluit tamen causam ad superiorem. Notanter dixi, cum fueris ab examinadoribus absolute approbatus, Nam si reprobatus fuisti, nullum in habes appellandi, cum relictus nullam iniuriam ordinarij intulit. Non enim poterat te eligere. Quod electio ex approbatione esse debet. Quod veto ab omnibus examinadoribus concorditer fueris approbatus, necessarium non est, sicut non est necessarium ad electionem, vt tradit Garcia *d. 9. p. de benefic. c. 2. n. 247. in fine.*

Facta appellatione & causa ad superiorem deuoluta, superior examinadores synodales designat, qui appellentem & electum de literatura, vita, moribus, aliisque qualitatibus ad beneficium requisiti examinant, iudicantque an electus fuerit minus dignus, vel aequè dignus, vel magis dignus. Nam huiusmodi examinadores non tam constituuntur ad examinandum dignitatem prouisi, quam ad examinandum, an iuste prælatus fuerit appellanti; siquidem hac via, non alia constare potest de irrationabili ordinarij iudicio, illiusque mala electione. Quapropter ante examen non tenetur appellans ex actis primæ instantiæ docere de irrationabili ordinarij iudicio, sed hoc ex examine coram examinadoribus secundæ instantiæ faciendum constare debet, vt latius probat Gonzalez *ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. num. 144.* Vt autem appellans vincat, debent examinadores ipsum magis idoneum iudicare, nam si aequè dignum iudicant electum, conuincitur non fuisse malam electionem, sed bonam ac proinde appellans repellendus est. Sed iudicato electo minus idoneo, non obinde infertur electum à possessione esse excludendum: quia tam ab hoc iudicio examinadorum, quam à sententia iudicis appellationis in ipso fundata, qua appellentem mandat mitti in possessionem, datur appellatio deuolutiuâ, & suspensiuâ, vt latius probauimus *disput. præced. punct. de electione. §. 3.* Quapropter vt electus à possessione excludatur, & appellans obtineat, debet electus per tres sententias conformes, vel per vnâ quæ transeat in rem iudicatam condemnari vt minus idoneus: illo autem sic condemnato conferendum est beneficium appellanti per iudicem appellationis, si collatio ad Episcopum, à quo appellatum fuit, spectabat: si minus remittitur ad eum, ad quem collatio, prouisio, vel institutio spectat, vt in relata constitutione Pij V. habetur: Solum po-

retar esse dubium de Auditore Roræ, quem Pontifex designaret iudicem in hac causa; an inquam iudicans appellanti beneficium debet, possit ei simul beneficium conferre. iuxta Clement. Auditor. 3. de rescriptis. ubi Pontifex inquit. Auditor in Romana curia deputatus à nobis de beneficio, quod pronunciauit alicui fore debitum de iure, poterit tibi absque commissione alia, ut euitetur circumsus prouidere. Sed hoc intelligendum est de beneficio ad collationem ordinariorum pertinente, secus de referuato, quia auditor loco ordinarij subrogatur, vt tradit Cæsar de Grassid. 14. de prebendis. num. 9. & cum ordinarius in beneficiis referuatis solum habeat electionem, item dicendum est de auditore. Alias si auditor beneficia hæc referuata posset conferre, officiales Cancellariæ in suis stipendiis damnarentur. Non igitur credendum est collationem horum beneficiorum illis committi; & ira tradit Gonzalez gloss. 31. de n. 51. cuius verba refert, & approbat Garcia 9. p. de benef. cap. 2. num. 253.

PUNCTVM. III.

De forma seruanda in prouisione canonicatum magistrals, & doctoralis.

- 1 Quid in Hispania ex privilegio Pontificis statutum sit
- 2 Graduatius extra vniuersitates Regni Castellæ, & Legionis, esto in his incorporatur, habilis non est ad obtinendas has prebendas.
- 3 Si gradum accipias post finitum terminu edicti, non sis habilis ad oppositionem.
- 4 Nulla est electio si electores iuramentum omittant de eligendo digniore.
- 5 Vota secreto præstanda sunt in hac electione.
- 6 Si unum votum manifestas, plures censent totam electionem esse irritam. Alij contra affirmant.
- 7 Quid sentiendum.
- 8 Quid si alteri vices tuas ad eligendum committas? Sub distinctione respondetur.
- 9 Non perdis secretum, esto dices pro quo suffragaturus es, vel reprobas schedulas postea ostendas.
- 10 An data equalitate votorum sit statim ad sortes deueniendum?
- 11 Verius est prius examinandas esse oppositorum qualitates, & illis paribus reperitis ad sortes deueniendum.
- 12 Penes ordinarium tantum est iudicare, an ad sortes deueniendum sit, an ad examen qualitatuum?
- 13 Canonicus qui non fuit examinatus præfens suffragari potest, spectatis bullis Sixti IV. & Leonis X. tamen si alij contrarium sentiant.
- 14 Possitne electio à minore parte facta aliquando subsistere præmittitur pro decisione distinctionis.
- 15 Si maior pars scienter eligit indignum, minoris partis electio subsistit, secus si ignoranter processit.
- 16 Ex eo quod maior pars formam in electione præscriptam non seruauit, electio minoris non subsistit.
- 17 Nequaquam absque examine hæc prebenda conferri possunt quantumuis idoneo.
- 18 Apponitur quadam limitatio.
- 19 Intra semestre facienda est hæc electio.
- 20 Si ad Metropolitanum ob negligentiam suffraganei deuoluatur electio, verius est non esse prædictam formam in prouisione seruandam necessariam.
- 21 Si tempore semestris aliqui examinati sunt, & idonei reperi, ex illis Archiepiscopus, cui est facta deuolutio, debet electionem facere.
- 22 Qualiter hi canonici prebendis priuentur, si absque licentia sui capituli ab Ecclesia absint.

Constat ex bulla Sixti IV. & motu proprio Leonis X. in qualibet Ecclesia cathedrali regnorum Legionis, & Castellæ, Granatæ, & Nauaræ designatas esse duas prebendas, aliam magistralem pro exercitio concionandi, aliam doctoralem pro iuribus Ecclesiæ defendendis, vt quomodolibet vacantes prouideantur ab Episcopo, & capitulo in personis graduatis gradu doctoris, vel magistris, siue licentiati in vniuersitatibus regnorum Legionis, & Castellæ, graduatis, inquam, iuxta statuta illarum vniuersitatum præuio rigoroso examine. Itemque collegialibus Hispanis collegii Sancti Clementis Bononiensis promotis, siue graduatis, iuxta eisdem collegii ritus, mores, & statuta. Ad hæc ergo electionem Episcopus pro vno tantum voto cum capitulo concurreat, omnesque ante electionem tenentur se iuramento adstringere de eligendo magis idoneo habito respectu ad utilitatem Ecclesiæ, & mores eligendæ personæ, vtiique secreto præstare debent de necessitate, & qui pro maiori parte fuerit electus prebendam obtineat, & si nullus habet maiorem partem votorum, duo habentes plura vota ad secundum scrutinium admitti debent, & si vnus habuerit plura vota, & alij habuerint paria, de illis paribus sit secundum scrutinium, quis illorum concurret cum primo, & si vltimi duo

habuerint pariter etiam sorte dirimatur, & sors loco electionis, & prouisionis habeatur: sic Sixtus Quartus & Leo Decimus. Hæc gratia in pluribus Ecclesiis extensa est ad aliam prebendam doctoralem pro sacra Scriptura docenda. Induperque fauore, & privilegio Sanctissimi Vrbani Octauij, ad canonicatum poenitentiarie hæc gratia extensa fuit, sed sub onore nouam prouisionem obtinendi à Pontifice, quod tamen eius supradictis prebendis Sixtus Quartus impulerat, sed non seruatur. Item licet Sixtus Quartus & Leo Decimus, solum de prebendis, & canonicatibus Ecclesiæ cathedralis locuti fuerint; at consuetudine introductus est fauor, & gratia pro pluribus Ecclesiis collegiatis, in quibus video prebendam magistralem, & doctoralem hac forma oppositionis, & electionis prouideri. Quo autem iure fiat non constat. Videntur Pontifici tacite concessa, siquidem non contradicatur, cum facile possit. Gonzalez gloss. 9. §. 2. à num. 80. Garcia 5. part. de benef. cap. 4. n. 197. Verum est clarissime Sixtus Quartus & Leo Decimus, formam prouisionis harum prebendarum tradiderint; aliqui tamen variis difficultatibus eam obcurare nixi sunt, quæ placet in medium adducere, vt illis dissolutis clarius doctrina splendat.

2. Primo dubitatur: an legimus oppositor sis, & habilis ad has prebendas, si graduatus præuio rigoroso examine in vniuersitatibus Gallie, Borgia, Aragonie incorporatis, & admittatis in aliqua vniuersitate Regni Castellæ, & Legionis, videris habilis esse, quia graduatus alibi, & incorporatus in vniuersitatibus Castellæ conceduntur privilegia, & facultates omnes, quæ graduatis in eisdem vniuersitatibus Castellæ competunt, vt constat ex statutis vniuersitatum privilegia habentium ad incorporandum in se alibi graduatos: dicunt enim, vt incorporati eisdem privilegiis, & facultatibus fruatur, ac si præuio rigoroso examine ibi essent graduati.

Cæterum verus est, nequaquam hæc incorporationem sufficere. Nam Sixtus Quartus & Leo Decimus postulant gradum in vniuersitatibus Castellæ, & Legionis præuio rigoroso examine. Ergo gradus incorporationis cum deit abque examine, insufficientis erit. Deinde graduatus per incorporationem, est graduatus per privilegium: sed bulla Sixti, & motus Leonis Decimi veros graduatos expostulant. Ergo graduati per incorporationem non sunt sufficientes; quia vbi vera qualitas requiritur pro forma, non sufficit si per æquipollens impleatur ex lege forma. Con. de his qui veniant ex aris imperatorum; ibi, illam tantummodo etatem intellectum videri volumus, quæ & vniuersitatem quinquæ annorum circulis completur, non qua imperialis beneficii suppletur. leg. si forte ff. de censuris penult. ibi, vniuersitatem enim spectamus, non quod quis finxit, & de iure canonico est textus in cap. cui de non sacerdotali, 27. de prebendis, in 6. ibi: Non enim huiusmodi mandata, quorum finem diligenter seruari oportet debent ad alios casus, quam expressis extendi. Neque obicit incorporationis concedere vniuersitatem omnium privilegia, quæ vniuersitatibus, & rigoroso graduatis concedit, vt inde inferatur hoc iure vniuersitatibus, non quæ aliunde proueniunt. Alias si legatum relinquere graduatis dum taxat præuio rigoroso examine, possent incorporati illo frui contra expressam testatoris voluntatem quod non est dicendum.

3. Secundo dubitatur: si durante termino edicti, & oppositionis non habes gradum legitimum, & illum postea accipias, sed ante prouisionem habilis sis, vt tibi possit prebenda conferri? Videtur alioqui te habilem esse: quia etiam post terminum edicti admitti potes ad oppositionem. Quia in ecclesiis utilitatem credit plures habere oppositores. Cæterum omnino tenendum est, te inhabilem esse, quia ex oppositione ius est oppositoribus questum, vt ex ipsis habitibus tantum exigatur vnus, sed tempore oppositionis tu inhabilis es. Ergo nullam ius habes, vt eligaris. Ergo habitus succedens non potest te habilem reddere, & habitibus personis præiudicare; & ita tenet Gutier. cons. 1. n. 11. & segg. & cons. 44. n. 9. Perez de Lara lib. 1. cap. 10. n. 68. & lib. 2. cap. 9. n. 51. Flamin. Parit. de regnat. lib. 9. n. 14. Zecuallos com. contra com. 9. 693. n. 16. & 9. 666. n. 6. & alij.

4. Tertio dubitatur, an valeat electio non præstito iuramento de eligendo magis idoneo? Ratio difficultatis esse poterat, quia hæc qualitas videtur extrinseca, & accidentalitas, sicut iuramentum tabellionis, & iudicis fideliter sua officia exercendi, quæ si omittantur, non vitiaur actus. Sed omnino dicendum est nullam esse prouisionem omisso iuramento: quia Sixtus I. V. & Leo decimus addunt decretum irritans quantumlibet prouisionem factam non seruata forma ibi præscripta; sed ibi præscribitur iuramentum electoribus, vt ad electionem procedere possint. Ergo illo omisso nulla erit prouisionem. Eodem enim modo ex parte electorum expostulantur iuramentum sicut ex parte eligendorum expostulantur gradus: & ita, vt indubitatum, supponit Garcia 5. p. de benef. cap. 4. n. 270. ita vt, consuetudo in constanti præualeat nullatenus possit ob decretum irritans, quod non credo ob ea quæ diximus, tract. de leg. dist. de consuetud. Ad idque Garcia, & bene hoc iuramentum tactis Euangelij præstari debere, esto necessarium.